

Jan van Buren

De Hebreeuwse slaaf, die als vrij man kon vertrekken

Exodus 21:1-6

Vrij zijn, of voor altijd uit liefde dienen?

In Exodus 19 werd het volk Israël verzameld aan de voet van de berg Sinai. God had het volk, dat in zijn geheel in slavernij was geraakt, op een bijzondere manier verlost uit Egypte. Daarna had Hij het als op arendsvleugels gedragen en tot Zich gebracht. Toen wilde Hij een verbond met hen sluiten. Als voorwaarde stelde God dat zij Hem gehoorzaam moesten zijn. Gezamenlijk zeiden zij: *'Alles wat U zegt, zullen wij doen!'* In Exodus 20 ontvingen zij de tien geboden, en daarbij o.a. voorschriften hoe zij een altaar moesten maken. Alleen via het offer op het altaar konden mensen tot God naderen. Het altaar mocht niet van gehouwen steen, en niet met trappen zijn gemaakt, want je kunt niet door zelfwerkzaamheid of zelfverheffing tot God naderen. Als samenvatting van de tien geboden noemt de Heere Jezus: *'U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede hieraan gelijk is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf'* (Matt. 22:37-38).

In Exodus 21:1-6 wordt het bijzondere recht van de Hebreeuwse slaaf omschreven. Wanneer een Israëliet iemand als slaaf uit zijn volksgenoten kocht, dan mocht deze nadat hij zijn meester zes jaar had gediend, in het zevende jaar als vrij man weggaan. Als hij vóór die tijd was getrouwd, dan mocht hij met zijn vrouw weggaan.

Als zijn meester hem een vrouw had gegeven en zij hem kinderen had geboord, dan bleven de vrouw en de kinderen het eigendom van haar heer, en kon hijzelf alleen vertrekken. Als echter de slaaf nadrukkelijk zei: Ik heb mijn heer, mijn vrouw en mijn kinderen lief, ik wil niet als vrij man vertrekken, dan bracht zijn meester hem bij de rechters. Vervolgens werd hij bij de deur of de deurpost gebracht. Zijn meester doorboorde dan zijn oor met een priem, en zo werd de slaaf voor een moment vastgemaakt aan de ingang van het huis. Hiermee betuigde de slaaf dat hij zich aan zijn meester, zijn vrouw en zijn kinderen verbond en hen voor altijd, vrijwillig en uit liefde wilde dienen.

Dit is het grote voorbeeld voor ons hoe God uit liefde gediend wil worden. Alleen de Heere Jezus bracht dit volmaakt in praktijk. Hij heeft de gestalte van een Slaaf aangenomen (Fil. 2:6-8). Hij leerde Zijn discipelen: *'(...) wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw slaaf zijn, zoals de Zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven als een losprijs voor velen'* (Matt. 20:28). Voor Zijn werk op het kruis van Golgotha heeft Hij een bruid ontvangen (Ef. 5:25-32). Hij heeft op aarde God op een volmaakte manier gediend. Hij was de enige Mens die nooit zondigde en altijd de wil van God heeft gedaan, Die God liefhad met heel Zijn hart en Zijn naaste als Zichzelf (ja, méér dan dat). Hij was de enige Mens Die het loon op de zonde, de dood, niet had verdiend en vrij kon terugkeren naar de hemel.

Maar zoals de Hebreeuwse slaaf nadrukkelijk zei: *'Ik heb mijn heer, mijn vrouw en mijn kinderen lief'*, zo heeft de Heere Jezus Zijn Vader liefgehad, en Zijn bruid (de gemeente die God Hem heeft gegeven), alsook alle kinderen van God en Zichzelf voor altijd met hen verbonden. Hij wilde niet als vrij man weggaan, dat wil zeggen: zonder hen wilde Hij niet naar de hemel terugkeren. Zoals de slaaf zich verbond aan het huis en hen die erin waren, door met zijn oor aan de deurpost vast gepriemd te worden, zo heeft de Heere Jezus Zichzelf vrijwillig en uit liefde voor Zijn Vader, voor de gemeente en voor alle gelovigen, voor altijd met hen verbonden om hen te kunnen dienen. Hij gaf Zijn leven voor ons! En Hij leeft nu altijd om voor ons te bidden en te pleiten (Joh. 13:15,17; 15:13; Hebr. 7:25).

In Psalm 40:7-9 lezen wij: *'U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer, U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U niet geëist. Toen zei Ik: Zie Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven. Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Uw wet draag Ik diep in Mijn binnenste'*. Daarom zei Hij bij Zijn komen in de wereld: *'U hebt voor Mij een lichaam toebereid (...). Ik kom om Uw wil te doen, o God'* (Hebr. 10:5-7). En Hij zei in Zijn gebed tot de Vader: *'Ik heb hen liefgehad, zoals U Mij hebt liefgehad'*. En: *'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn die U Mij hebt gegeven'* (Joh. 17:23-24).

Van ons mensen geldt: *'Ieder die de zonde doet, is een slaaf van de zonde. Als de Zoon u vrijgemaakt heeft, zult u werkelijk vrij zijn'* (Joh. 8:30-37). De Heere Jezus, de enige Mens die geen dienaar van de zonde was, werd echter vrijwillig een Slaaf. Hij verbond Zich voor altijd met hen die Hij liefhad. Hij was bereid hiervoor een geweldig groot offer te brengen. Door Zijn dood en opstanding kocht Hij ons, die slaven van de zonde waren, vrij van zonde en dood. Hij had vrij naar de hemel kunnen teruggaan, maar uit liefde legde Hij Zijn leven af op het kruis van Golgotha en koos er bewust voor om allen die Hij liefhad *voor eeuwig* te dienen (Joh. 3:16; Luk. 12:37).

*Vader, U hebt Zich volkomen
in de Zoon geopenbaard.
Hij die tot ons wilde komen,
heeft Uw Vadernaam verklaard.
Toen wij zondeslaven waren,
steeds in angst voor 't zondeloon,
Gaf U, want U wilde ons sparen,
ons Uw veelgeliefde Zoon.*

Geestelijke Liederen 214:1
